

DZIENNIK USTAW RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Angers, dnia 30 kwietnia 1940 r.

Nr 9

DEKRET PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ

Poz: 23—z dnia 29 kwietnia 1940 r. o zbieraniu i zabezpieczaniu dowodów w sprawach o przestępstwa pospolite str. 27

OBWIESZCZENIE MINISTRA

Poz: 24—Spraw Wojskowych z dnia 15 kwietnia 1940 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o służbie wojskowej podoficerów i szeregowców. str. 28

23

DEKRET PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ

Z DNIA 29 KWIETNIA 1940 R.

O ZBIERANIU I ZABEZPIECZANIU DOWODÓW

W SPRAWACH O PRZESTĘPSTWA POSPOLITE

Na podstawie art. 79 ust. (2) Ustawy Konstytucyjnej stanowią, co następuje:

Art. 1.

Minister Sprawiedliwości może upoważnić pracowników Ministerstwa jak również członków podległych Ministerstwu Komisji badawczych do dokonywania poza granicami państwa wszystkich czynności celem zebrania, ustalenia i zabezpieczenia dowodów w sprawach o przestępstwa pospolite.

Osoby upoważnione na podstawie tego artykułu muszą posiadać kwalifikacje sędziowskie.

Art. 2.

Osoby upoważnione na podstawie art. 1 niniejszego dekretu stosują w zakresie czynności wymienionych w tym artykule odpowiednie przepisy Kodeksu Postępowania Karnego z dnia 19 marca

1928 r. (Dz.U.R.P. Nr. 8 poz. 44 z 1939 r.)

Art. 3.

Protokoły z czynności dokonanych na podstawie art.1 i 2 niniejszego dekretu podlegają odczytaniu na rozprawie sądowej na równi z protokołami o których mowa w art. 340 K.P.K.

Art. 4.

Prezes Rady Ministrów może upoważnić funkcjonariuszy, o których mowa w art. 1 niniejszego dekretu do zwalniania przesłuchiwanego od obowiązku zachowania tajemnicy urzędowej. Osoby, które w czasie obowiązywania niniejszego dekretu pozostają w czynnej służbie wojskowej albo są zatrudnione w polskich urządach państwowych mogą być zwalniane od obowiązku zachowania tajemnicy urzędowej przez funkcjonariuszy wymienionych w art. 1 niniejszego dekretu za każdorazową zgodą właściwego Ministra.

Art. 5.

Minister Sprawiedliwości może nadać protokołom z czynności dokonanych przed wejściem w życie niniejszego dekretu moc przewidzianą w art. 3, o ile protokoły te sporządzone zostały przez osoby posiadające kwalifikacje sędziowskie.

Art. 6.

Akta oraz dowody zebrane bądź utrwalone na podstawie niniejszego dekretu przechowuje Ministerstwo Sprawiedliwości.

Art. 7.

Wykonanie niniejszego dekretu powierza się

Ministrowi Sprawiedliwości i Ministrowi Spraw Zagranicznych.

Art. 8.

Dekret niniejszy wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej:

Władysław Raczkiewicz

Prezes Rady Ministrów

i Minister Sprawiedliwości: *Sikorski*

Minister Spraw Zagranicznych: *August Zaleski*

24

OBWIESZCZENIE MINISTRA SPRAW WOJSKOWYCH

Z DNIA 15 KWIETNIA 1940 R.

W SPRAWIE OGŁOSZENIA JEDNOLITEGO TEKSTU ROZPORZĄDZENIA PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ O SŁUŻBIE WOJSKOWEJ PODOFICERÓW I SZEREGOWCÓW.

Na podstawie art. 3 dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 6 marca 1940 r. w sprawie zmiany i zawieszenia mocy obowiązującej niektórych przepisów rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 października 1932 r. o służbie wojskowej podoficerów i szeregowców (Dz. U.R.P. Nr. 5 poz. 12) ogłaszam w brzmieniu obowiązującym od dnia 7 marca 1940 r. jednolity tekst rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 października 1932 r. o służbie wojskowej podoficerów i szeregowców (Dz. U.R.P. Nr. 89 poz. 747) z uwzględnieniem zmian wynikających z :

- 1) Art. 26 Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28 grudnia 1934 r. o unormowaniu właściwości władz i trybu postępowania w niektórych działach administracji państwowej (Dz. U.R.P. Nr. 110 poz. 976).
- 2) Dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 26 czerwca 1936 r. w sprawie zmiany rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 października 1932 r. o służbie wojskowej podoficerów i szeregowców (Dz. U.R.P. Nr. 55 poz. 399).
- 3) Dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 kwietnia 1939 r. w sprawie zmiany rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 października 1932 r. o służbie wojskowej podoficerów i szeregowców (Dz. U.R.P. Nr. 35 poz. 221).
- 4) Dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia

6 marca 1940 r. w sprawie zmiany i zawieszenia mocy obowiązującej niektórych przepisów rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 października 1932 r. o służbie wojskowej podoficerów i szeregowców (Dz. U.R.P. Nr. 5 poz. 12).

Minister Spraw Wojskowych : *Sikorski*

Załącznik do Obwieszczenia Ministra Spraw Wojskowych z dnia 15 kwietnia 1940 r. poz. 24

R O Z P O R Z Ą D Z E N I E
PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ
Z DNIA 7 PAŹDZIERNIKA 1932 R.
O SŁUŻBIE WOJSKOWEJ PODOFICERÓW
I SZEREGOWCÓW

Na podstawie art. 44 ust. 6 Konstytucji i art. 1 lit. a) ustawy z dnia 17 marca 1932 r. o upoważnieniu Prezydenta Rzeczypospolitej do wydawania rozporządzeń z mocą ustawy (Dz. U.R.P. Nr. 22 poz. 165) postanawiam co następuje :

R O Z D Z I A Ł I.

POSTANOWIENIA OGÓLNE

Art. 1.

Wojsko narodowe, siła zbrojna Państwa, będą-

ca ochroną i ostoją niepodległości i wolności Rzeczypospolitej, będzie po wsze czasy podlegać opiece Narodu.

Art. 2.

Żołnierz jest obywatelem, na którym spoczywa szczególny obowiązek bronięcia Ojczyzny i gotowości każdej chwili oddania życia w jej obronie.

W szczególności winien on służyć za wzór miłości Ojczyzny i honoru, pełnić zawsze wiernie i uczciwie służbę narodową, być dbałym, sprawiedliwym dowódcą, opiekunem i wychowawcą podwładnych żołnierzy, posłusznym i oddanym podwładnym, szczerym i doskonałym kolegą, oraz życzliwym współobywatelem całej ludności, której praca i patriotyzm są warunkiem siły wojska.

Art. 3.

Żołnierzem staje się każdy, kto został przyjęty do wojska w myśl ustawy o powszechnym obowiązku wojskowym z chwilą zaliczenia do stanu faktycznego jednej z formacji wojskowych, na podstawie powołania do obowiązkowej służby czynnej.

Przyjęci do wojska w myśl ustawy o powszechnym obowiązku wojskowym, a niepowołani do obowiązkowej służby czynnej, stają się żołnierzami z chwilą zaliczenia ich do rezerwy.

Poborowi, którzy przy poborze uzyskali kategorię C. lub D. zdolności fizycznej do służby wojskowej, stają się żołnierzami z chwilą zaliczenia ich do pospolitego ruszenia.

Kandydaci do szkół kształcących na oficerów zawodowych, którzy przed przyjęciem do tych szkół nie stali się żołnierzami na zasadzie ustępów 1 lub 2, stają się żołnierzami z chwilą zaliczenia ich do stanu faktycznego szkoły.

Art. 4.

Każdy żołnierz składa przysięgę wojskową. Brzmienie przysięgi jest następujące :

a) dla chrześcijan wszystkich wyznań :

"Przysięgam Panu Bogu Wszechmogącemu w Trójcy Świętej Jedynemu być wiernym Ojczyźnie mej, Rzeczypospolitej Polskiej, sztandarów wojskowych nigdy nie odstąpić, stać na straży Konstytucji i honoru żołnierza polskiego, prawu i Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej być uległym, rozkazy dowódców i przełożonych wiernie wykonywać, tajemnic wojskowych strzec, za sprawę Ojczyzny mej walczyć do ostatniego tchu w piersiach i wogóle tak postępować, abym mógł żyć i umierać jak prawy żołnierz polski. Tak mi dopomóż Bóg i Święta Syna Jego Męka. Amen."

b) dla niechrześcijan prócz muzułmanów :

"Przysięgam Bogu Wszechmogącemu być

wierny Ojczyźnie mej, Rzeczypospolitej Polskiej, sztandarów wojskowych nigdy nie odstąpić, stać na straży Konstytucji i honoru żołnierza polskiego, prawu i Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej być uległym, rozkazy dowódców i przełożonych wiernie wykonywać, tajemnic wojskowych strzec, za sprawę Ojczyzny mej walczyć do ostatniego tchu w piersiach i wogóle tak postępować, abym mógł żyć i umierać jak prawy żołnierz polski. Tak mi dopomóż Bóg. Amen."

c) dla muzułmanów :

"Przysięgam Panu Bogu Jedynemu być wiernym Ojczyźnie mej Rzeczypospolitej Polskiej, sztandarów wojskowych nigdy nie odstąpić, stać na straży Konstytucji i honoru żołnierza polskiego, prawu i Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej być uległym, rozkazy dowódców i przełożonych wiernie wykonywać, tajemnic wojskowych strzec, za sprawę Ojczyzny mej walczyć do ostatniego tchu w piersiach i wogóle tak postępować, abym mógł żyć i umierać jak prawy żołnierz polski. "Wałłahi, Billahi, Tałłahi," Amin."

Art. 5.

Żołnierze, pozostający w stosunku pokrewieństwa do 4 stopnia lub powinowactwa do 2 stopnia włącznie, zstępni i wstępni, nie mogą równocześnie pełnić funkcji o charakterze gospodarczym i kasowym w tej samej formacji (zakładzie, urzędzie wojskowym), ani też pełnić równocześnie funkcji o wyższym charakterze w formacjach (zakładach, urzędach wojskowych), które są sobie bezpośrednio podporządkowane pod względem gospodarczym lub kasowym.

Art. 6.

Żołnierze dzielą się na :

a) wykonujących powszechny obowiązek wojskowy, do których należą:

- 1) poborowi i ochotnicy, pełniący obowiązkową, służbę czynną;
- 2) obowiązani do służby w rezerwie;
- 3) obowiązani do służby w pospolitem ruszeniu;

b) pełniący służbę wojskową na mocy dobrowolnego zobowiązania się, do których należą :

- 1) (zawieszony na czas trwania wojny)
- 2) podoficerowie zawodowi;
- 3) (zawieszony na czas trwania wojny)
- 4) podoficerowie kontraktowi;

c) pełniący służbę wojskową na podstawie nominacji, do których należą oficerowie.

Art. 7.

Podział żołnierzy wedle rodzajów wojska ustala rozporządzenie Ministra Spraw Wojskowych.

R O Z D Z I A Ł II.

O STOPNIACH WOJSKOWYCH, ICH NADAWANIU (AWANSOWANIU) I UTRACIE.

Art. 8.

Każdy żołnierz posiada stopień wojskowy.

Art. 9.

Ze względu na stopień wojskowy żołnierze dzielą się na :

- a) oficerów,
- b) podoficerów,
- c) szeregowców.

Art. 10.

Ustanawia się następujące stopnie wojskowe szeregowców i podoficerów, oraz kolejność w ich nadawaniu :

- a) szeregowcy:
 - 1) szeregowiec,
 - 2) starszy szeregowiec,
- b) podoficerowie: (zawieszony na czas trwania wojny.)

Upoważna się Ministra Spraw Wojskowych do określania również innych nazw stopni wojskowych zależnie od potrzeby.

Art. 11.

Stopień wojskowy stanowi podstawę:

- a) subordynacji wojskowej w zakresie, ustalonym szczególnymi przepisami;
- b) służby wojskowej (funkcji), właściwej dla danego stopnia wojskowego, a określonej w regulaminach, instrukcjach i rozkazach Ministra Spraw Wojskowych;
- c) specjalnych oznak, określonych w przepisach o umundurowaniu wojska;
- d) awansowania na wyższy stopień wojskowy w kolejności stopni, ustalonej w art. 10;
- e) uposażenia lub żołdu, związanego ze stopniem wojskowym, jeżeli on jest rzeczywistym, w wysokości, określonej szczególnymi przepisami;
- f) innych uprawnień lub obowiązków, wynikających z przepisów lub rozkazów.

Art. 12.

Niezależnie od stopni wojskowych, określonych w niniejszym rozporządzeniu, istnieją szczególne tytuły, związane z wykonywaniem służby wojskowej, ustalane przez Ministra Spraw Wojskowych, który również określa nabycie i utratę tych tytułów.

Art. 13.

Najniższy stopień wojskowy szeregowca otrzymuje żołnierz bez szczególnego nadania z chwilą zaliczenia go do stanu faktycznego jednej z formacji wojskowych, a jeśli nie pełnił służby wojskowej, z chwilą zaliczenia go do rezerwy lub pospolitego ruszenia (Art. 3.).

Każdy żołnierz może osiągnąć najwyższy stopień wojskowy, jeżeli odpowiada warunkom, przepisanych dla danego stopnia.

Art. 14. — Art. 16.

(zawieszony na czas trwania wojny).

Art. 17.

Warunki awansów w czasie wojny, lub uzupełnienia wojska gdy bezpieczeństwo Państwa tego wymaga, określa Minister Spraw Wojskowych.

Art. 18.

Niezależnie od warunków, przewidzianych w art. 16, podoficer lub szeregowiec może awansować na następny wyższy stopień rzeczywisty za czyn wyjątkowego męstwa na polu bitwy.

Art. 19.

W razie śmierci podoficera lub szeregowca wskutek przyczyn związanych ze służbą wojskową, w przypadkach, w których stwierdzono jego wyjątkowe zasługi, może on być mianowany po śmierci podporucznikiem.

Art. 20. — Art. 28.

(zawieszony na czas trwania wojny).

Art. 29.

Podoficer lub szeregowiec, przeciwko któremu zostało wdrożone postępowanie dyscyplinarne lub sądowo-karne, jest wyłączony na czas postępowania od awansu.

W razie odłożenia doniesienia karnego, umorzenia postępowania, uniewinnienia przez sąd karany, lub też ukarania dyscyplinarnego, jeżeli kara nie jest degradacją, podoficerowie i szeregowcy awansują na ogólnych zasadach.

Zasądzonym wyrokiem sądu na karę pozbawienia wolności — czasu pozbawienie wolności nie wlicza się, do okresu czasu, wymaganego do awan-

su.

Art. 30.

Podoficer lub szeregowiec zostaje pozbawiony stopnia szeregowca i posiadanego stopnia wyższego:

- a) w razie utraty, lub stwierdzenia braku obywatelstwa polskiego;
- b) w przypadku skazania wyrokiem sądu wojkowego na karę wydalenia z wojska, lub wyrokiem sądu karnego powszechnego na karę pociągającą za sobą, w myśl przepisów kodeksu karnego wojkowego, karę wydalenia z wojska.

Art. 31.

Podoficer lub starszy szeregowiec zostaje pozbawiony stopnia wojkowego, na który awansował, w drodze degradacji.

Degradacja może nastąpić:

- a) na podstawie wyroku sądowego;
- b) na podstawie orzeczenia dyscyplinarnego.

Pozbawienie stopnia wojkowego w przypadkach degradacji pociąga za sobą powrót do stopnia szeregowca.

Art. 32.

Zdegradowany podoficer lub starszy szeregowiec, może być ponownie awansowany, jeżeli charakter czynu i skutki wyroku sądowego nie stoją temu na przeszkodzie po przesłużeniu w stopniu szeregowca conajmniej 6-ciu miesięcy, jeżeli w tym czasie sprawował się nienagannie.

R O Z D Z I A Ł III.

SZCZEGÓLNE OBOWIĄZKI I UPRAWNIENIA

SŁUŻBOWE PODOFICERÓW

LUB SZEREGOWCÓW

Art. 33.

Podoficer lub szeregowiec obowiązany jest zachować w tajemnicy wszystkie sprawy, o których powziął wiadomość pośrednio lub bezpośrednio ze względu na wykonywaną służbę, jeżeli sprawy te uznano za tajne, lub gdy utrzymania ich w tajemnicy wymaga dobro publiczne, lub inne względy służbowe.

Obowiązek zachowania tajemnicy trwa zarówno w czasie pełnienia służby czynnej, jakoteż po przejściu w stan nieczynny lub spoczynku, albo po przeniesieniu do rezerwy lub pospolitego ruszenia, oraz po rozwiązaniu stosunku służbowego z jakiegokolwiek powodu.

Od obowiązku zachowania tajemnicy może podoficera lub szeregowca zwolnić przełożony o uprawnieniach conajmniej dowódcy pułku (równorzędnego) a jeśli podoficer lub szeregowiec nie pełni służby czynnej, jego ostatnia przełożona władza wojskowa.

Art. 34.

Podoficer lub szeregowiec, pełniący służbę czynną, jest obowiązany do noszenia przepisowego munduru wojskowego oraz uzbrojenia.

Przepisy o umundurowaniu i uzbrojeniu, oraz o noszeniu munduru wydaje Minister Spraw Wojskowych.

Art. 35.

Podoficer lub szeregowiec odpowiada dyscyplinarnie przed swymi przełożonymi w myśl wojkowych przepisów dyscyplinarnych za czyny, uwłaczające godności żołnierza, lub za nienależyte spełnianie swych obowiązków, nawet gdyby dany czyn nie podpadał pod rygory ustaw karnych.

Wojkowe przepisy dyscyplinarne wydaje Prezydent Rzeczypospolitej.

Art. 36.

Rodzaje i czas trwania urlopów dla podoficerów i szeregowców, oraz uprawnienia poszczególnych przełożonych, dotyczące udzielania urlopów, określa Minister Spraw Wojskowych.

Art. 37.

Sprawy wyjazdów zagranicę, lub na obszar w. m. Gdańska, podoficerów i szeregowców pełniących służbę czynną, oraz podoficerów zawodowych w stanie spoczynku, określa Minister Spraw Wojskowych.

Art. 38.

Obowiązki i uprawnienia służbowe podoficerów, i szeregowców, nie uregulowane ustawowo, określają rozkazy, regulaminy i instrukcje, wydawane przez Ministra Spraw Wojskowych.

R O Z D Z I A Ł IV.

OBOWIĄZKOWA SŁUŻBA CZYNNĄ

Art. 39.

Poborowi i ochotnicy pełnią służbę czynną (obowiązkową służbę czynną), do której są obowiązani w myśl ustawy o powszechnym obowiązku wojskowym, w poszczególnych rodzajach wojska.

Przeznaczenie do poszczególnego rodzaju wojska następuje stosownie do zdolności fizycznych lub umysłowych poborowego lub ochotnika na

zasadach, określanych przez Ministra Spraw Wojskowych.

Ochotnikom przysługuje prawo wyboru jednego z rodzajów wojska na warunkach, określonych przez Ministra Spraw Wojskowych.

Art. 40.

Po ukończeniu podstawowego wyszkolenia żołnierskiego — szeregowcy, którzy przed wstąpieniem do wojska odbyli przeszkolenie przysposobienia wojskowego i uzyskali wystarczające świadectwo z odbytego przysposobienia wojskowego, tudzież szeregowcy zasługujący na szczególne wyróżnienie za wzorowe zachowanie się w służbie i za postępy w wyszkoleniu — zostają, stosownie do uznania dowódcy pułku (równorzędnego), przydzielani do podoficerskich szkół pułkowych (równorzędnych), lub też na specjalne kursy i praktykę, przewidziane w instrukcjach wyszkolenia.

Ukończenie tej szkoły (kursu i praktyki) jest dla szeregowców odbywających obowiązkową służbę czynną warunkiem awansu na stopień kaprała.

Art. 41.

Absolwentom szkół podoficerskich ogólnych lub danego rodzaju wojska, odbywającym obowiązkową służbę czynną, może być ukończenie tej szkoły zaliczone za ukończenie podoficerskiej szkoły pułkowej (kursu i praktyki) na warunkach, określanych przez Ministra Spraw Wojskowych.

Art. 42.

(zawieszony na czas trwania wojny).

Art. 43.

Warunki zwalniania ze szkół (kursów), kształcących na oficerów rezerwy, określa Minister Spraw Wojskowych.

Art. 44.

Absolwentom szkół (kursów), kształcących na oficerów rezerwy, którzy ukończą je z wynikiem pomyślnym, — nadaje się tytuł podchorążego rezerwy; tytuł ten u podoficerów pospolitego ruszenia zmienia się na tytuł podchorążego pospolitego ruszenia.

Tytułu tego używają podchorążowie rezerwy (pospolitego ruszenia) obok posiadanego stopnia wojskowego.

Art. 45.

Podoficerowie, którym przysługuje tytuł podchorążego rezerwy (pospolitego ruszenia), tracą ten tytuł wskutek osiągnięcia stopnia oficerskiego.

Art. 46.

Podoficer zostaje pozbawiony tytułu podchorążego rezerwy (pospolitego ruszenia) w następujących przypadkach:

- a) utraty lub stwierdzenia braku obywatelstwa polskiego;
- b) wyroku sądowego skazującego na karę, lub za czyny, z którymi w myśl ustawy o powszechnym obowiązku wojskowym łączy się utrata prawa do odbywania skróconej czynnej służby wojskowej;
- c) wyroku sądowego, pociągającego za sobą degradację;
- d) orzeczenia komisji dyscyplinarnej, pociągającego za sobą degradację.

Art. 47.

Uczniowie szkół (kursów), kształcących na oficerów rezerwy, którzy szkoły (kursu) nie ukończą z wynikiem pomyślnym, albo też którzy przed jej ukończeniem zostaną zwolnieni ze szkoły (kursu), — tracą prawo do odbywania skróconej czynnej służby wojskowej i pełnią dalszą obowiązkową służbę czynną na ogólnych zasadach.

Art. 48.

Przeniesienie podoficera lub szeregowca z jednego rodzaju wojska do innego, albo też z jednej formacji do innej w tym samym rodzaju wojska, może nastąpić:

- a) z urzędu — jeżeli tego wymagają względy służbowe;
- b) na prośbę interesowanego — jeżeli względy służbowe nie stoją temu na przeszkodzie.

Szczegółowe warunki przeniesienia określa Minister Spraw Wojskowych.

Art. 49.

Podoficerom i szeregowcom, pełniącym obowiązkową służbę czynną, nie wolno należeć do stowarzyszeń politycznych, ani brać udziału w życiu politycznym.

Należenie tych podoficerów i szeregowców do do związków i stowarzyszeń, nie posiadających charakteru politycznego, reguluje Minister Spraw Wojskowych.

Art. 50.

Podoficerom i szeregowcom w czasie pełnienia obowiązkowej służby czynnej nie wolno osobiście wykonywać zawodów cywilnych, ani też oddawać się jakimkolwiek zajęciom ubocznym.

Art. 51.

Na zawarcie związku małżeńskiego obowiązany

jest podoficer lub szeregowiec, pełniący obowiązkową służbę czynną, otrzymać zezwolenie przełożonego o uprawnieniach co najmniej dowódcy pułku (równorzędnego).

Zezwolenie może być udzielone tylko w wyjątkowych i na szczególne uwzględnienie zasługujących przypadkach.

Art. 52. — Art. 60.

(zawieszony na czas trwania wojny).

Art. 61.

Podoficerowie i szeregowcy, pełniący obowiązkową służbę czynną, zostają zwolnieni ze służby czynnej i od obowiązku wojskowego:

- a) wskutek uznania ich za zupełnie niezdolnych do służby wojskowej (kategoria E. zdolności fizycznej) na podstawie orzeczenia komisji wojskowo-lekarskiej, zatwierdzonego przez właściwego przełożonego;
- b) wskutek utraty lub stwierdzenia braku obywatelstwa polskiego;
- c) wskutek skazania wyrokiem sądu wojskowego na karę wydalenia z wojska lub wyrokiem sądu karnego powszechnego na karę pociągającą za sobą w myśl przepisów kodeksu karnego wojskowego karę wydalenia z wojska.

R O Z D Z I A Ł V.

SLUŻBA CZYNNA PODOFICERÓW

I SZEREGOWCÓW REZERWY

Art. 62.

Podoficerowie i szeregowcy rezerwy pełnią służbę czynną na podstawie powołania:

- a) na ćwiczenia wojskowe,
- b) na dodatkowe ćwiczenia wojskowe,
- c) do służby wojskowej w czasie mobilizacji,
- d) do służby wojskowej w czasie uzupełnienia wojska, gdy bezpieczeństwo Państwa tego wymaga.

Art. 63.

Podoficer lub szeregowiec rezerwy pełni służbę czynną zasadniczo w tym rodzaju wojska i w tej formacji, do których został zaliczony w czasie obowiązkowej służby wojskowej.

Art. 64.

(zawieszony na czas trwania wojny)

Art. 65.

Podoficer lub szeregowiec rezerwy pełni służbę czynną w stopniu wojskowym, uzyskanym w czasie obowiązkowej służby czynnej lub w czasie późniejszej służby wojskowej.

(Ustępy 2 i 3 zawieszony na czas trwania wojny).

Art. 66.

(zawieszony na czas trwania wojny).

Art. 67.

Podoficerom i szeregowcom rezerwy przed wcielaniem **do formacji** wojskowej celem pełnienia służby czynnej oraz po zwolnieniu ze służby czynnej nie wolno nosić munduru wojskowego lub jego części z oznakami wojskowymi, o ile Minister Spraw Wojskowych w poszczególnych przypadkach nie zarządzi inaczej.

Art. 68.

Przez czas sprawowania mandatu posła lub senatora podoficer lub szeregowiec rezerwy nie może być powołany do czynnej służby wojskowej nawet w czasie mobilizacji lub uzupełnienia wojska gdy bezpieczeństwo Państwa tego wymaga.

Art. 69.

Podoficerom i szeregowcom rezerwy w czasie pełnienia służby czynnej nie wolno brać udziału w życiu politycznym, ani też wykonywać zawodu cywilnego lub oddawać się jakimkolwiek zajęciom ubocznym.

W sprawie należenia podoficerów i szeregowców rezerwy w czasie pełnienia przez nich służby czynnej do stowarzyszeń i związków, nie posiadających charakteru politycznego, stosuje się odpowiednio postanowienia ust. 2 art. 49.

Art. 70. — Art. 71.

(zawieszony na czas trwania wojny).

Art. 72.

Postanowienia art. art. 51, 57, 58, 59 i 61 mają analogiczne zastosowanie do podoficerów i szeregowców rezerwy w czasie pełnienia przez nich służby czynnej.

R O Z D Z I A Ł VI.

SLUŻBA CZYNNA PODOFICERÓW

I SZEREGOWCÓW POSPOLITEGO RUSZENIA

Art. 73.

Podoficer lub szeregowiec pospolitego ruszenia

pełni służbę czynną na podstawie powołania:

- a) do służby wojskowej w czasie mobilizacji;
- b) do służby wojskowej w czasie uzupełnienia wojska, gdy bezpieczeństwo Państwa tego wymaga.

Art. 74.

Podoficerowie i szeregowcy pospolitego ruszenia zostają zwolnieni ze służby czynnej i przeniesieni do pospolitego ruszenia:

- a) w przypadku demobilizacji lub zwalniania określonych roczników do pospolitego ruszenia;
- b) z powodu stanu zdrowia nie pozwalającego im czasowo na pełnienie służby czynnej;
- c) wskutek wyboru na posła lub senatora i przyjęcia mandatu.

Art. 75.

Podoficerowie i szeregowcy pospolitego ruszenia zostają zwolnieni ze służby czynnej bez przeniesienia ich do pospolitego ruszenia w przypadku wykluczenia z wojska w myśl ustawy o powszechnym obowiązku wojskowym.

Art. 76.

Postanowienia art. 51, 60, 61, 63, 64, 66 — 69, mają analogiczne zastosowanie do podoficerów i szeregowców pospolitego ruszenia w czasie pełnienia przez nich służby czynnej.

R O Z D Z I A Ł VII.

SLUŻBA NADTERMINOWYCH

Art. 77. — Art. 89.

(zawieszane na czas trwania wojny).

R O Z D Z I A Ł VIII.

SLUŻBA PODOFICERÓW ZAWODOWYCH

Art. 90. — Art. 91.

(zawieszane na czas trwania wojny).

Art. 92.

Podoficerem zawodowym może być mianowany ten, kto:

- a) jest nieposzlakowanym obywatelem Państwa Polskiego, którego patriotyzm i lojalność państwowa nie ulega żadnej wątpliwości;
- b) posiada kategorię A. zdolności fizycznej do służby wojskowej;
- c) posiada co najmniej stopień kaprała;

d) posiada znajomość języka polskiego w słowie i piśmie oraz ukończył szkołę powszechną stopnia III lub równorzędną;

- e) odpowiada specjalnym warunkom, ustalonym przez Ministra Spraw Wojskowych dla danej grupy podoficerów zawodowych;
- f) jest stanu wolnego.

Dowódca okręgu korpusu może zwalniać od warunku posiadania kategorii A. zdolności fizycznej na zasadach, ustalanych przez Ministra Spraw Wojskowych.

Art. 93. — Art. 96.

(zawieszane na czas trwania wojny).

Art. 97.

Podoficerowie zawodowi pełnią służbę wojskową we wszystkich rodzajach wojska.

Postanowienia art. 48 w sprawie przenoszenia z jednego rodzaju wojska do innego oraz z jednej formacji do innej w tym samym rodzaju wojska mają odpowiednie zastosowanie do podoficerów zawodowych.

Art. 98. — Art. 99.

(zawieszane na czas trwania wojny).

Art. 100.

Podoficer zawodowy może znajdować się:

- a) w stanie czynnym;
- b) w stanie nieczynnym;
- c) w stanie spoczynku.

Art. 101.

Podoficer zawodowy znajduje się w stanie czynnym, gdy należy do stanu faktycznego jednej z formacji wojskowych w ramach ogólnego etatu wojska.

Podoficer zawodowy znajduje się w stanie nieczynnym, gdy czasowo nie pełni z powodów, przewidzianych w niniejszym rozporządzeniu, służby wynikającej ze stanu czynnego.

Podoficer zawodowy znajduje się w stanie spoczynku, gdy został zwolniony definitywnie od pełnienia służby wynikającej ze stanu czynnego i przeniesiony w stan spoczynku z powodów, przewidzianych w ustawie o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszów państwowych i zawodowych wojskowych.

Art. 102.

Podoficer zawodowy w stanie czynnym i nieczynnym obowiązany jest na zawarcie związku małżeńskiego otrzymać zezwolenie przełożonego posiadającego uprawnienia co najmniej dowódcy

pułku (równorzędnego).

Warunki niezbędne do uzyskania zezwolenia ustala Minister Spraw Wojskowych.

Art. 103.

Podoficerom zawodowym w stanie czynnym i nieczynnym nie wolno należeć do stowarzyszeń politycznych, ani brać udziału w życiu politycznym.

Postanowienie to nie ma zastosowania do podoficerów zawodowych w stanie nieczynnym, piastujących mandat posła lub senatora.

Sprawę należenia podoficerów zawodowych w stanie czynnym i nieczynnym do związków i stowarzyszeń, nie mających charakteru politycznego, określa Minister Spraw Wojskowych.

Art. 104.

Wykonywanie zawodu cywilnego, lub branie udziału w handlu, przemyśle albo rzemiośle, jest podoficerom zawodowym w stanie czynnym wzbronione.

Podoficer zawodowy w stanie nieczynnym może wykonywać zawód cywilny lub brać udział w handlu, przemyśle albo rzemiośle po uprzednim uzyskaniu zezwolenia, udzielanego przez przełożonego o uprawnieniach co najmniej dowódcy pułku (równorzędnego).

Art. 105.

Podoficer zawodowy zostaje przeniesiony w stan nieczynny:

- a) (zawieszony na czas trwania wojny);
- b) wskutek czasowej niezdolności do służby wojskowej;
- c) wskutek zredukowania etatów;
- d) wskutek dostania się do niewoli lub zaginięcia na terenie działań wojennych;
- e) wskutek sprawowania mandatu posła lub senatora.

W stan nieczynny z powodów, przewidzianych w lit. b), d) i e), przenosi podoficera zawodowego przełożony o uprawnieniach co najmniej dowódcy pułku (równorzędny), — a z powodów przewidzianych w lit. a) lub c), — Minister Spraw Wojskowych.

Art. 106. — Art. 107.

(zawieszony na czas trwania wojny).

Art. 108.

Podoficer zawodowy, który przez więcej niż 6 następujących po sobie miesięcy nie jest w możności pełnić służby z powodu złego stanu zdrowia,

powinien być przedstawiony komisji wojskowo-lekarskiej, która orzeka o długości czasu, przez jaki podoficer zawodowy powinien przebywać w stanie nieczynnym.

W ostatnim miesiącu przed upływem terminu, oznaczonego przez komisję wojskowo-lekarską, powinien być podoficer zawodowy ponownie przedstawiony komisji wojskowo-lekarskiej, która orzeka, czy podoficer zawodowy może być przeniesiony do stanu czynnego, czy też ma pozostawać nadal w stanie nieczynnym.

Okres czasu pozostawania podoficera zawodowego w stanie nieczynnym z powodu złego stanu zdrowia nie może przekraczać jednego roku bez przerwy, względnie półtora roku w przeciągu lat sześciu.

Z upływem powyższych terminów powinien być podoficer zawodowy w razie jego dalszej niezdolności do służby przeniesiony do rezerwy lub pospolitego ruszenia, jeżeli nie nabył praw do zaopatrzenia emerytalnego.

Art. 109.

Czas przebyty w stanie nieczynnym przez podoficera zawodowego z powodu złego stanu zdrowia zalicza się mu na poczet zobowiązania do służby zawodowej, a do okresu czasu niezbędnego do awansu jedynie w tym przypadku, jeśli ta niezdolność została wywołana przyczynami, związanymi z pełnieniem służby wojskowej.

Art. 110.

Podoficerom zawodowym, przeniesionym w stan nieczynny z powodu zredukowania etatów, przysługują w przeciągu 18 miesięcy uprawnienia stanu czynnego.

Wakanse, powstające w stopniach, jakie posiadają podoficerowie zawodowi, znajdujący się z powyższego powodu w stanie nieczynnym, powinny być obsadzone przede wszystkim przez tych podoficerów zawodowych.

Art. 111.

W razie niepowołania podoficera zawodowego, znajdującego się w stanie nieczynnym z powodu zredukowania etatów, do służby czynnej, zostaje on po upływie 18 miesięcy przeniesiony do rezerwy lub pospolitego ruszenia, jeżeli nie nabył praw do zaopatrzenia emerytalnego.

Czas przebyty z powodu zredukowania etatów w stanie nieczynnym zalicza się do wojskowej służby zawodowej.

Art. 112.

Podoficerom zawodowym, przeniesionym w stan nieczynny z powodu dostania się do niewoli (zaginięcia na terenie działań wojennych), po ich powrocie i przeprowadzeniu postępowania rehabi-

litacyjnego zalicza się ten czas do czasokresu niezbędnego do awansu.

Art. 113.

Podoficer zawodowy przez czas sprawowania mandatu posła lub senatora nie otrzymuje uposażenia i nie przysługuje mu prawo noszenia munduru wojskowego, z wyjątkiem przypadków określonych w art. 114.

Z tytułu sprawowania mandatu posła lub senatora podoficer zawodowy jest zwolniony od wszelkiej zależności służbowej. W czasie sprawowania mandatu nie przysługują mu żadne uprawnienia i obowiązki służbowe w stosunku do innych żołnierzy.

Z chwilą wygaśnięcia mandatu podoficer zawodowy zostaje przeniesiony do stanu czynnego, przyczem czas sprawowania mandatu nie zalicza się mu na poczet zobowiązania do służby zawodowej, ani też do czasokresu niezbędnego do awansu na wyższy stopień.

Art. 114.

Podoficerowi zawodowemu, przeniesionemu w stan nieczynny z powodu wyboru na posła lub senatora, przysługuje prawo noszenia munduru:

- a) w dniach świąt narodowych;
- b) w razie uczestniczenia w świętach i uroczystościach pułkowych;
- c) w czasie uroczystości rodzinnych.

Art. 115.

Podoficerom zawodowym, przeniesionym w stan nieczynny z powodów określonych w art. 105, lit. a), b), c) i d) przysługuje prawo noszenia munduru z wyjątkiem przypadków, określanych przez Ministra Spraw Wojskowych.

Art. 116.

Podoficerów zawodowych przenosi w stan spoczynku dowódca okręgu korpusu na wniosek przełożonego o uprawnieniach co najmniej dowódcy pułku (równorzędnego).

Art. 117. — Art. 118.

(zawieszono na czas trwania wojny).

Art. 118-a.

Podoficera zawodowego w stanie spoczynku może Minister Spraw Wojskowych powoływać na ćwiczenia wojskowe.

Powołanie na ćwiczenia może nastąpić do czasu osiągnięcia przez podoficera w stanie spoczynku wieku 56 lat.

Rodzaj i czas trwania ćwiczeń ustala Minister Spraw Wojskowych; czas trwania ćwiczeń nie może przekraczać w ciągu dwóch następujących po sobie lat czterech tygodni.

Art. 119. — Art. 126.

(zawieszono na czas trwania wojny).

Art. 127.

Podoficer zawodowy przestaje być podoficerem zawodowym wskutek:

- a) osiągnięcia stopnia podporucznika;
- b) utraty obywatelstwa polskiego lub zwolnienia od powszechnego obowiązku wojskowego z powodu ubiegania się o obce obywatelstwo;
- c) przeniesienia do rezerwy lub pospolitego ruszenia;
- d) skazującego wyroku sądu wojskowego na karę wydalenia z wojska lub degradacji, albo też wyroku sądu karnego powszechnego na karę pociągającą za sobą w myśl przepisów kodeksu karnego wojskowego karę wydalenia z wojska lub degradacji;
- e) orzeczenia komisji dyscyplinarnej;
- f) zarządzenia wykluczenia z wojska na zasadach, określonych w ustawie o powszechnym obowiązku wojskowym;
- g) wydalenia ze szkoły kształcącej na oficerów zawodowych.

Art. 128.

Rozwiązanie stosunku służbowego z podoficerem zawodowym przed upływem terminu zobowiązania może nastąpić z powodu otrzymania przez podoficera zawodowego dwukrotnej ujemnej kwalifikacji w ciągu półtora roku.

Rozwiązanie stosunku służbowego z tego powodu powinno być poprzedzone ostrzeżeniem.

Tryb postępowania w sprawie kwalifikowania podoficerów zawodowych i udzielania ostrzeżeń określa Minister Spraw Wojskowych.

Podoficer zawodowy, z którym rozwiązano stosunek służbowy z powodu ujemnej kwalifikacji, zostaje przeniesiony do rezerwy lub pospolitego ruszenia, albo też w stan spoczynku, jeżeli posiada ilość lat służby zaliczalnej do emerytury, wymaganą w ustawie o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszów państwowych i zawodowych wojskowych do nabycia praw do emerytury.

Art. 128-a.

W przypadku zawarcia przez podoficera zawodowego małżeństwa bez wymaganego zezwolenia

władzy wojskowej, stosunek służbowy z podoficerem zawodowym zostaje rozwiązany przed upływem terminu zobowiązania — w terminie 6 miesięcy od dnia uprawomocnienia się wyroku skazującego lub wymierzenia kary dyscyplinarnej. Podoficer zawodowy, z którym z powyższego powodu rozwiązano stosunek służbowy, zostaje przeniesiony do rezerwy lub pospolitego ruszenia.

Pozostawienie nadal w służbie czynnej podoficera zawodowego, który zawarł związek małżeński bez wymaganego zezwolenia władzy wojskowej, — może nastąpić tylko z mocy decyzji Ministra Spraw Wojskowych w przypadkach zasługujących na szczególne uwzględnienie.

Art. 129.

Podoficer zawodowy przed upływem terminu zobowiązania może być na własną prośbę przeniesiony do rezerwy lub pospolitego ruszenia przez przełożonego o uprawnieniach co najmniej dowódcy pułku (równorzędnego).

Art. 130.

Podoficer zawodowy, który odbył co najmniej 6 lat służby w charakterze podoficera zawodowego może ubiegać się na warunkach określanych przez Ministra Spraw Wojskowych, o przyjęcie go do szkoły (kursu), kształcącej na oficerów rezerwy.

Czas, spędzony w tej szkole, zalicza się do czasu służby zawodowej.

Po ukończeniu szkoły podoficer zawodowy zostaje przeniesiony do rezerwy przez przełożonego o uprawnieniach co najmniej dowódcy pułku (równorzędnego).

Art. 131.

(zawieszony na czas trwania wojny).

Art. 132.

Podoficerowie zawodowi, którzy w czasie i wskutek pełnienia służby wojskowej nabawił się choroby lub odnieśli kalectwo, uzyskując przez to kategorię E. zdolności fizycznej do służby wojskowej (inwalidzi), jeżeli mimo swego inwalidztwa nadają się do służby wojskowej, mogą być pozostawieni na własną prośbę, stosownie do uznania Ministra Spraw Wojskowych, nadal w wojskowej służbie zawodowej.

Art. 133.

W czasie mobilizacji lub uzupełnienia wojska gdy bezpieczeństwo Państwa tego wymaga, podoficerowie zawodowi zostają w dalszej służbie wojskowej.

Przez czas pełnienia tej służby zachowują oni wszelkie uprawnienia stanu czynnego, a czas tej służby zalicza się im całkowicie do służby zawo-

dowej oraz na poczet złożonego zobowiązania.

R O Z D Z I A Ł VIII-a.

SŁUŻBA PODOFICERÓW KONTRAKTOWYCH

Art. 133-a.

Podoficerowie rezerwy, pospolitego ruszenia oraz podoficerowie zawodowi w stanie spoczynku mogą być powołani do służby czynnej jako podoficerowie kontraktowi.

Podoficerowie kontraktowi pełnią służbę na podstawie umowy, zawartej w myśl obowiązujących w tej mierze przepisów, regulującej jednocześnie sprawę uposażenia.

Art. 133-b.

Awansowanie podoficera kontraktowego na wyższy stopień rzeczywisty lub tytularny może nastąpić jedynie na podstawie nowej umowy.

Art. 133-c.

Minister Spraw Wojskowych określa warunki przyjmowania podoficerów kontraktowych oraz ich obowiązki i prawa.

R O Z D Z I A Ł IX.

SŁUŻBA PODCHORAŻYCH

Art. 134. — Art. 153.

(zawieszony na czas trwania wojny).

R O Z D Z I A Ł IX-a.

SŁUŻBA WOJSKOWA PODOFICERÓW

W CZASIE WOJNY.

Art. 154.

Podoficerowie tworzą w wojsku odrębny korpus osobowy. Korpus osobowy podoficerów stanowi jednolitą całość, nie zależnie od stosunku do służby wojskowej, przydziału i stopnia.

Art. 155.

Ze względu na stosunek do służby wojskowej korpus osobowy podoficerów dzieli się na grupy:

- a) podoficerów zawodowych;
- b) podoficerów rezerwy i pospolitego ruszenia.

Art. 156.

Ze względu na przydział podoficerów do poszczególnych działów służby, korpus osobowy podoficerów dzieli się na grupy:

- I. podoficerów liniowych;
- II. podoficerów specjalistów;
- III. podoficerów administracyjnych.

Grupy te dzielą się na podgrupy w zależności od wymagań służby.

Art. 157.

Ustanawia się następujące stopnie podoficerskie:

- a) kapral,
- b) plutonowy,
- c) sierżant
- d) starszy sierżant,
- e) aspirant
- f) chorąży.

Stopnie podoficerskie — prócz stopnia aspiranta — nadaje się w kolejności ustalonej w ust. 1.

Art. 158.

Aspirantem może być mianowany tylko żołnierz, który ukończył z pomyślnym wynikiem szkołę podchorążych.

Warunki przyjęcia do szkoły podchorążych, jak również mianowania aspirantem określa Minister Spraw Wojskowych.

Art. 159.

Podoficerów mianuje:

- a) na stopnie chorążych i aspirantów — Minister Spraw Wojskowych;
- b) na pozostałe stopnie — dowódca (równorzędny) o uprawnieniach dowódcy pułku.

Art. 160.

Do grupy podoficerów zawodowych zalicza dowódca (równorzędny) o uprawnieniach dowódcy

dywizji.

Warunkiem zaliczenia jest złożenie przez podoficera zobowiązania do służby wojskowej w charakterze podoficera zawodowego przez czas wojny oraz przez co najmniej cztery lata po zawarciu pokoju.

R O Z D Z I A Ł X.

POSTANOWIENIA PRZEJŚCIOWE.

Art. 161. — Art. 163.

(zawieszane na czas trwania wojny).

R O Z D Z I A Ł XI.

POSTANOWIENIA KOŃCOWE.

Art. 164.

Wykonanie rozporządzenia niniejszego porucza się Ministrowi Spraw Wojskowych.

Art. 165.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie po upływie trzech miesięcy od dnia ogłoszenia.

Równocześnie tracą moc obowiązującą :
ustawa z dnia 18 lipca 1924 r. o podstawowych obowiązkach i prawach szeregowych Wojska Polskiego (Dz. U.R.P. Nr. 72, poz. 698);

rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 13 kwietnia 1927 r. w sprawie zmian i uzupełnień niektórych postanowień ustawy z dnia 18 lipca 1924 r. o podstawowych obowiązkach i prawach szeregowych Wojska Polskiego (Dz. U.R.P. Nr. 39, poz. 347); oraz

ustawa z dnia 28 stycznia 1932 r. o zmianach i uzupełnieniach niektórych postanowień ustawy z dnia 18 lipca 1924 r. o podstawowych obowiązkach i prawach szeregowych Wojska Polskiego (Dz. U.R.P. Nr. 25 poz. 213).

Tłoczono z polecenia Ministra Sprawiedliwości w Drukarni "Polaka we Francji" w Paryżu.

Cenu numeru niniejszego 6 fr. fr.

"Dziennik Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej" można prenumerować i nabywać poszczególne numery w Księgarni Polskiej w Paryżu (Librairie Polonaise à Paris) 123 Bd. St. Germain Paris VI.

Prenumerata kwartalna wynosi: 20 fr. fr.

Z przesyłką pocztową we Francji: 23 fr. fr.

Z przesyłką pocztową zagranicę: 28 fr. fr.

Cena prenumeraty jest traktowana zaliczkowo i w razie większych objętości poszczególnych numerów może być odpowiednio podwyższona.